

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 251. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323881095072/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

- 78 *kuler*: blæser frisk. – *Esse-Fjord(s)*: fjord i det vestlige Nordsjælland, fjernt fra Hornbæk.

Kong Christian stoed ved høien Mast

Fra 2. handling, 5. optrin. Romanen synges af fiskeren Knud, der foregiver at have planer om at gå i krigstjeneste til søs. Melodien er skrevet af Ewalds ven, D. L. Rogert.

- 79 *Romaner*: på Ewalds tid især brugt om et folkeligt digt; nu om et lyrisk-episk digt. – *Kong Christian*: Christian IV (1577-1648, konge fra 1588); der refereres til søslaget ved Kolberger Heide 1644 under krigen mod svenskerne. – *Væge*: sværd, våben. – *Gotlen(s)*: poet.: egl. person fra Götaland, dvs. svensker. – *Speil*: agterspejl, agterdelen af skibet. Det beskrives, hvordan skibene synker eller måske: hvordan de glider bort i rogen. – *Niels Juul*: da. søhelt (1629-97); der refereres nok til slaget ved Køge Bugt 1. juli 1677, hvor N. J. sejrede over svenskerne i tre tempi. – *Stormens Bug*: vindens retning. – *det røde Flag*: signaler til angreb. – *Nu er det Tid*: nu. til at flygte. – *bestaae*: stå imod, holde stand mod. – *Nordhav*: Kattegat. – *Vessel*: Peder Wessel Tordenskjold (1691-1720) da. søhelt; der refereres formentlig til slaget ved Dynekilen 1716, ligeledes en sejr over svenskerne. – *Da ryede Kiemper til dit Skib*: Krigerne søgte tilflugt i havet (og druknede). – *Vall(en)*: (høj)liggende kyst, her nok om den sv. kyst. – *Vraal*: skrig, jammer. – *Den tykke Skye*: krudtrøgen.
- 80 *Roes*: ære. – *Spil*: kampbulder, våbenngny.

Liden Gunver

Fra 3. handling, 3. optrin. Synges af Lise. Hun tror ikke på Svends kærlige ord på grund af den foragt, han tidligere har vist hende. Romanen synes inspireret af et folkevisemotiv, måske «Agnete og Havmanden» (*Danmarks gamle Folkeviser*, 38)

- 80 *som helst*: allerhelst; sædvanligvis. Her måske blot poetisk fyldord. – *i Qvel*: i kvæld, om aftenen. – *paaet Guld*: ægte guld. – *mæder*: fisker. – *Paa Sømands Træ*: i tillid til en sømands ærlighed. – *Skæl*: skæl; havmanden er skællet som fiskene. – *Skæmt*: forstillelse.

En Edder-Fugl

Fra 3. handling, 5. optr. Synges af Gunild. Den skibbrudne Thomas, som fiskerne har reddet, tilbyder dem en sum penge, som kan erstatte de mistede bundgarn. Fiskerne er i tvivl om, hvorvidt de bør modtage den.

81 *Nord-Havet(s)*: Kattegat.

Epigrammer

Trykt efter SS bd. 3, s. 221, hvis tekstgrundlag er *Alm. Da. Bibl.* 1779, bd. 3, nr. 9, s. 37f.

81 *Epigram(mer)*: gr., egl. ind- eller påskrift på gravstene; kort, fyndigt digt, der udtrykker en sentens, en vittig eller satirisk pointe.

1. Versemageren

Rimbog: bog, der indeholder rimede digte. – (*Yndlings*)*øder*: se n.t.s. 54. – *det lange Øre*: vel det opmærksomme øre; jf. »have lange ører». Måske hentydes der desuden til et æsels lange ører.

2. Claus Rimers Gravskrift

82 *Cherubin*: flertal af cherub, jf. ordlisten s. 224. – *lyald*: hvis. – *Niels Klim*: hovedperson i Holbergs satirisk-utopiske roman *Nicolai Klims Iter Subterranean* (*Niels Klims underjordiske rejse*) fra 1741. – *Den anden Vey*: Niels Klim styrtede ned i jordens indre. – *Liggsteen*: gravsten. – *In fine laus*: lat., i døden (er) hans ros.

3. Den fornuftige Datter

Betænk: overvej, tænk efter.

En nye aandelig Sang, hvori indføres Forsonerens Jesu Christi
kierlige Advarsel til dem som fristes af de onde og ulyksalige
Tanker at ville forkorte deres eget Liv

Trykt efter SS bd. 3, s. 222-28, hvis tekstgrundlag er originaltrykket 1779. Blev trykt som gadevis med denne anmærkning af Ewald: »Da Selvmord syntes at blive ahnindeligt endog hos den ringeste Almue; søgte jeg at indrette denne Sang, og selv dens Titel, efter de Enfoldiges Indsigt og Kiobelyst.»

83 *aandelig Sang*: religiøs sang. – *flyer*: flygter fra. – *din trojæste Ven*: dvs.